KUTSESTANDARD

Trükiste järeltöötlusseadmete operaator, tase 4

Trükiste järeltöötlusseadmete operaator, tase 4 kutsestandard on koostatud tööturu nõudmistele vastavate õppekavade ja koolitusprogrammide koostamiseks ning isikute kompetentsuse hindamiseks kutse andmisel.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Trükiste järeltöötlusseadmete operaator, tase 4	4

A-osa
KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Trükiste järeltöötlusseadmete operaator, tase 4 on oskustöötaja, kelle peamine tööülesanne on trükiste järeltöötlemine. Järeltöötlemise protsessi kuuluvad: köitmine (sh õmblemine, traatimine, liimimine), stantsimine, lõikamine, liimimine, lakkimine, numereerimine, perforeerimine, adresseerimine, liitmine, pakendamine, lamineerimine, augustamine ja ladustamine. Trükiste järeltöötlejad töötavad perioodika-, raamatu-, pakendi- ja reklaamtrükikodades. Ta jälgib ja kontrollib pidevalt kogu trükiste järeltöötlusprotsessi, tema kohustuste hulka võib kuuluda järeltöötlusseadmete hooldamine: puhastamine, seadmete töökorras hoidmiseks vajalike kulumaterjalide regulaarne vahetamine ja lisamine, sellega seotud arvestuse pidamine jms. Järeltöötlemise kõrval on trükiste järeltöötlusseadmete operaatori tööülesandeks järeltöötluseks vajaminevate materjalide ettevalmistamine. Trükiste järeltöötlusseadmete operaatori töö eeldab täpsust ja pühendumist ning keerulise seadmepargi käsitsemis- ja hooldusoskust. Tema töös on tähtis tootmise eripärast tingitud tööülesannete täpne tõlgendamine ja täitmine, töö planeerimine, töövahendite ratsionaalne ja keskkonnaohutu kasutamine. Kuigi oma põhiloomult on trükiste järeltöötlusseadmete operaatori töö individuaalne peab ta kogu tootmisprotsessi vältel olema valmis koostööks teiste meeskonnaliikmetega. Trükiste järeltöötlusseadmete operaator peab olema valmis ennast pidevalt arendama ja koolitama, et tulla toime areneva tehnoloogia, uute seadmete ja töövõtetega.
A.2 Tööosad
A.2.1 Trükiste järeltöötlusprotsessi ettevalmistamine 2.1.1 Oma tegevuse planeerimine 2.1.2 Järeltöötlusmasina korrasoleku kontrollimine 2.1.3 Järeltöötlusprotsessi ettevalmistamine A.2.2 Trükiste järeltöötlemine 2.2.1 Töötamine trükiste järeltöötlusseadmetel 2.2.2 Toodangu kvaliteedi tagamine 2.2.3 Trükiste järeltöötlusseadmete hooldamine 2.2.4 Toodangu märgistamine, pakendamine, transportimine ja ladustamine 2.2.5 Dokumentatsiooni täitmine
A.3 Töö keskkond ja eripära
Trükiste järeltöötlusseadmete operaatori töökeskkonnas võivad esineda riskitegurid: müra, töötamine öösel, vibratsioon ja tolm. Oma igapäevatöös puutub trükiste järeltöötleja kokku ainetega, mis võivad ülitundlikel inimestel põhjustada allergiat. Töö eripära nõuab head stressitaluvust, füüsilist vastupidavust ning valmisolekut töötada öösel, nädalavahetustel ja riiklikel pühadel. Sel kutsealal töötaja peab olema valmis pidevaks füüsiliseks pingutuseks (raskuste teisaldamiseks).
A.4 Töövahendid
Trükiste järeltöötlusmasinad ja –seadmed nt köiteseadmed, voltimisseadmed, paberilõikur jm.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Trükiste järeltöötlusseadmete operaatori töö eeldab süsteemsust, iseseisvust, vastutus- (täpsust, korrektsust, usaldatavust, kohusetunnet, enesedistsipliini), otsustus-, õppimis- ja arenemisvõimet, pinge- ja stressitaluvust ning suhtlemis- ja koostöövalmidust.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Trükiste järeltöötlusseadmete operaatori kutseoskused on enamasti omandatud töökohal või kutse- või täiendusõppes.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Järeltöötleja, operaator-seadistaja, köitja, operaator-tehnik

B-osa
KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Trükiste järeltöötlusseadmete operaator, tase 4 kutse taotlemisel on nõutav kõikide kompetentside B.2.1 – B.2.3 tõendamine.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Trükiste järeltöötlusprotsessi ettevalmistamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) planeerib oma tegevust vastavalt ettevõtte töökorraldusele ning konkreetsele tellimusele ja töökäsule; 2) kontrollib järeltöötlusmasina korrasolekut ja seadistab selle vastavalt tellimusele; 3) toimetab kohale pooltoodangu ja vajalikud materjalid ning valmistab materjalid ette järeltöötlemiseks, hinnates pooltoodangu kvaliteeti, järeltöödeldavust ja materjalikulu.	
Teadmised: 1) trükiste järeltöötlusprotsessis kasutatavad materjalid (nt paberid, kartongid, liimid, lakid, laminaadid, fooliumid, köitematerjalid jt) ja nende omadused; 2) järeltöötlemisseadmed (nt paberi lõikurid, köiteliinid, voltimis-, stantsimis-, lakkimis-, pakkimisseadmed jt), nende liigid ja kasutamise ning hooldamise põhimõtted; 3) pooltoodangu kvaliteedikriteeriumid.	
Hindamismeetod(id): Suuline ja praktiline eksam.	
B.2.2 Trükiste järeltöötlemine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad: 1) töötab trükiste järeltöötlusseadmel, kontrollides järeltöötlusprotsessi ja trükiste kvaliteeti, arvestades ettevõtte kvaliteedinõudeid, võimalusel võrdleb näidisega; 2) korrigeerib masina seadistust, tagades toodangu ühtlase kvaliteedi kogu järeltöötlusprotsessi vältel; 3) puhastab trükiste järeltöötlemismasina ja selle osad, arvestades masina tüüpi ja tööohutuse nõudeid; 4) märgistab, pakendab, transpordib ja ladustab toodangu vastavalt trükikoja nõudmistele ja töökorraldusele; 5) täidab vajaliku dokumentatsiooni vastavalt töökorraldusele.	
Teadmised: 1) trükiste järeltöötluse kvaliteedikriteeriumid, 2) järeltöötlemisseadmed (nt paberi lõikurid, köiteliinid, voltimis-, stantsimis-, lakkimis-, pakkimisseadmed jt), nende liigid ja kasutamise ning hooldamise põhimõtted; 3) järeltöötlemisprotsessi meetodid.	
Hindamismeetod(id):	

Suuline ja praktiline eksam.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.3 Trükiste järeltöötlusseadmete operaator, tase 4 kutset läbiv kompetents	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad: 1) järgib töötervishoiu, -keskkonna ja ohutuse (sh isikukaitsevahendite kasutamine, riskide hindamine jms) ning tuleohutuse nõudeid töö planeerimisel, töökoha ettevalmistamisel, tööprotsessis ja töökoha korrastamisel; 2) mõistab trükitööstuse eripära, trükiste tootmise protsessi ja oma rolli selles ning osaleb meeskonnatöös; 3) järgib ettevõttes kehtestatud töökorraldust ja kvaliteedinõudeid; 4) täidab kõiki tööülesandeid vastutustundlikult, kontrollib oma emotsioone ja väljendusviisi ka keerulistes olukordades; on võimeline töötama tulemuslikult pingelises olukorras, talub kriitikat ning küsib ja annab oma tegevuse kohta tagasisidet; 5) kasutab kaasaegseid infotehnoloogilisi vahendeid ja tarkvara oma töölõigu piires; 6) õpib ja omandab uued tööülesanded, meetodid ning tehnikad.	
Teadmised: 1) töötervishoiu ja tööohutuse nõuded; 2) keskkonnaohutus ning jäätmekäitluspõhimõtted ja –nõuded; 3) kutsealaga seonduvate õigusaktide nõuded; 4) meeskonnatöö alused; 5) trükiste kvaliteediohjamise põhimõtted.	
Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult teiste kutsestandardis toodud kompetentsidega.	

C-osa
ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	14-28052014-2.1/5k
2. Kutsestandardi koostajad	Külli Tammes, Eesti Trükitööstuse Liit Marko Levin, Tallinna Polütehnikum Merle Okas, Kroonpress AS
3. Kutsestandardi kinnitaja	Äriteeninduse ja Muu Äritegevuse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	17
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	28.05.2014
6. Kutsestandard kehtib kuni	28.05.2019
7. Kutsestandardi versiooni number	5
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7323 Trükiste järeltöötlejad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Postpress operator, level 4
Soome keeles	Jälkikäsittelykoneenhoitaja
C.3 Lisad	